

Oponentský posudek na bakalářskou práci Adama Křenka *Objektivismus Ayn Randové v polemice s libertariánským konzervatismem – česká diskuse.*

Formální stránka práce: Předložená práce má 44 stran. Samotný text práce se skládá ze sedmi kapitol, které jsou dále členěny na podkapitoly. Autor víceméně správně cituje a uvádí bibliografické odkazy. Problematičtější je však samotný stav textu, který by si vyžadoval podrobnější redakci: v textu často dochází ke slití dvou slov do jednoho, občas autorovi neuniknou hrubky a překlepy a místy je text nepřehledný a působí spíše jako nahromadění citací.

Obsahová stránka práce: Autor práce si za své téma vybral českou recepci diskuse mezi dvěma poměrně obskurními ideologiemi v podobě objektivismu Ayn Rand a souboru idejí, který autor nazval libertariánským konzervatismem. Autor se nejdříve zaměřuje na výklad hlavních principů obou směrů a rozporů mezi nimi a poté se v druhé části práce zaměřuje na recepci této diskuse a příspěvky k ní v českém prostředí. Autor zdůrazňuje rozdíl obou přístupů v otázkách altruismu, víry v Boha, ospravedlnění kapitalismu, pojetí rozumu a přirozenosti a zároveň si všímá jisté rozpornosti v české debatě, která se v některých svých příspěvcích paradoxně pokouší oba přístupy smířit. Domnívám se, že autor dokázal dobře shrnout obě ideologie, definovat jejich hlavní principy a plochy střetu. Moje dvě hlavní námitky se tak netýkají primárně interpretace obou směrů, ale celkové koncepce práce.

Jako problematický aspekt práce se mi jeví její metodologie. Autor ji definuje jako komparativní (s. 6), čímž chce naznačit, že bude srovnávat texty stoupců obou směrů. Otázkou je, zda je tento přístup bezpředpokladové komparace pro povahu textů, které autor srovnává, vhodný. Autor totiž porovnává jak texty s jasnou akademickou ambicí, tak texty spíše publicistické, ideologické či polemické. Je zřejmé, že akademický text bude mít jiný účel a budou na něj kladeny jiné nároky v otázce nezaujatosti, logické struktury, koherence atd. než na text publicistický. Kolega Křenek tento moment sám potvrzuje, když na základě studia těchto textů dochází k závěru, že jejich autoři prokazují „(n)edostatek ve vlastní identitě“ (s. 31). Je proto škoda, že autor nezvolil metodu, která by mu pomohla lépe pracovat s vnitřní rozporností a různou povahou textů. Autor mohl zvolit některé z metod analýz ideologií (např. Freedenovu ideologickou morfologii), některou z rétorických analýz či některý z přístupů zdůrazňující ilokuční dimenzi textu (např. Q. Skinner).

Druhá námitka je obecnější a týká se povahy politické teorie a politického myšlení jako takového. Autor přijímá a opakovaně reprodukuje stanovisko Mary Ruwart, že rozdíl mezi objektivismem a libertarianismem spočívá v tom, že zatímco objektivismus je „komplexní filosofií života“, libertarianismus je „apriori“ politickou filosofií (s. 8 a 15). Domnívám se, že toto tvrzení je nejenom sporné, ale zároveň je autor sám opakovaně vyvrací, když ukazuje, jak oba přístupy vycházejí z odlišné epistemologie, antropologie, etiky, pojetí náboženství atd. Lze se domnívat, že toto je také důsledek nedostatečné reflexe účelu a povahy zdrojů, s nimiž autor pracuje a nedostatečné metodologické rozvahy (viz předcházející námitka).

I přes uvedené námitky jak formální, tak obsahové doporučuji práci k obhajobě s hodnocením **dobře**.

V Praze 24. srpna 2016

Mgr. Jan Bíba, Ph.D.